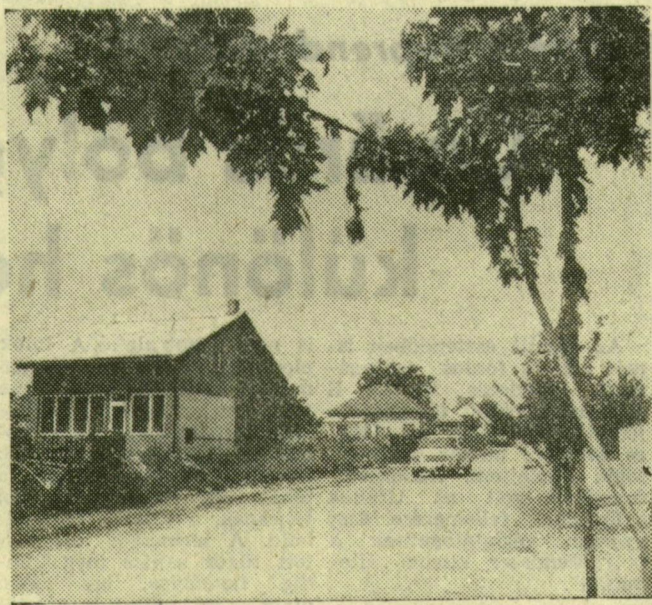

Kohósalak, bitumen és homok

Újfajta útéptésti eljárást próbáltak ki nemrégiben a Szegedi Magas és Mélyépítőipari Vállalat dolgozói: a már gyakran alkalmazott kohósalakos útbiztosítóanyagot továbbfejlesztett változatát. Újszegeden, a Szőri utcában már elkészült az első ilyen út: itt a kohósalakos alapra bitumént permeteztek, majd homokszórásos utókezelésnek vetették alá az útburkolatot. Ha az eljárás beválik, másutt is alkalmazzák majd.

Somogyi Károlyné felvétele

Minden évben többet

A Társadalombiztosítási Igazgatóság munkájáról

Aki nem dicsekedhet közgazdasági ismeretekkel, és mégis saját életszínvonalának alakulásáról akar számvetést készíteni, könnyen esik abba a hibába, hogy csupán a havi keresetek összegét adja össze. Pedig vannak olyan társadalmi juttatások, amelyek nem mindig a pénztárcában csörrennek, vagy nem is kell kivenni onnan érte a rávalót. Ilyen az egészségügyi ellátás, amely állampolgári jog lett, s a szociálpolitikai gondoskodás is, amely tömegek megfelelő életszínvonalát szavatolja.

A betegség, a szülés, a halál — mind rendkívüli esemény egy-egy család életében, s rendkívüli pénzkidácsolás is jár valamennyi, sőt huzamosan megváltoztathatja a család anyagi helyzetét. A társadalombiztosítási fejlődésével — az új táppénzrendszer bevezetésével — azonban nem fenyegeti a dolgozókat a váratlan esemény okozta létbizonytalanság.

Tavaly Csongrád megyében 220 millió forinttal, 11

százalékkal emelkedtek 1976-hoz képest a társadalombiztosítási kiadások. Ha átlagot számítunk, akkor ez azt jelenti, hogy a megye egy lakójára 8 ezer forint jutott. A kiadások 65 százaléka a nyugellátásra fordított összeg. 1976-hoz képest 2500-zal nőtt a nyugdíjasok száma. Évről évre emelkedik a terheltségi-gyermekügyi segély, a gyermekgondozási segély, valamint a családi pótlék összege is. A korábbiaktól eltérően a társadalombiztosítási kiadások között hiába keressük az állami egészségügyi ellátás költségeit. Az állampolgárként egészségügyi ellátásra jogosultak 37,2 százaléka táppénzre, 40,3 százaléka terhességi-gyermekügyi segélyre is, 50,8 százaléka családi pótlékra is, 52,3 százaléka anyasági segélyre is és 99 százaléka temetési segélyre is jogosult.

1976-hoz viszonyítva 0,5 százalékkal nőtt a táppénzes napok száma, és 0,1 százalékkal a táppénzesek aránya. Az adatok szerint azonban

egy ember nem maradt hosszabb ideig otthon betegeszmia miatt, mint az előző évben.

A SZOT társadalombiztosítási főigazgatóságának megyei igazgatósága tapasztalatai szerint lassan ugyan megszilárdul a táppénzes fegyverem, mégis előfordul, hogy nem egységes szemlélet szerint bírálják el, ki képtelen dolgozni és ki nem. A vállalatok vezetői még mindig túl sokat dolgoznak az igazolatlanul távolmaradókkal szemben, és a nevelő hatású táppénzmegegyezés is alig fordul elő. A leggyakoribb betegségek, amelyekkel kiíratták magukat a dolgozók: a légzőszervi, mozgásszervi, az idegrendszeri, a keringésszervi megbetegedések, és sokszor ok még a terhes szövődmény is. Ezek elbírálásakor úgy tűnik, szigorúbbnak kellene lenniük az orvosoknak. A gyakoribb felülvizsgálatok, ellenőrzések, a munkahelyekkel való együttműködés elejét vehetné még előforduló visszaéléseknek.

Lényegesen nőtt a dolgozó anyák gyermekápolás címén otthon töltött napjainak száma is: 1977-ben 666 asszony maradt ki naponta emiatt a munkából. Sajnos, gyakran nem is ápolásról, csupán gondozásról volt szó: például szünet volt a bölcsődében, óvodában.

Az adatok szerint mind a megyében, mind országosan a textil-, bőr- és a ruházati ipari szakszervezeteknél a legmagasabb a táppénzesek aránya. Az ok nyilvánvaló: ide tartozik a legtöbb nődolgozó, s a terhes szövődmény és a gyermekápolási táppénz lényegesen emeli a keresésképtelenek számát.

Készülődés az ünnepi hetekre

„Mikor készül el végre a Korányi fasor?” — kérdezik a szegediek, a városba „szerelmes” egyetemisták, a nyári idényben rendezésen visszatérő turisták látva a Tisza-part negyedik éve felújítás alatti szakaszát. Igaz, ezek már nem a bontás, hanem az építés nyomai. Persze, ez a legkevésbé sem vigasztalja az ünnepi hetekre érkező vendéget. Annál többre értékelik, ha tiszta gyalogjárón lépked, ha nem kell kerülgatnie a rozsdás marta, behorpadt hirdetőoszlopokat, és a fák derékmagasságban oldalra nyúló hajtásait. Ezért fordított nagy figyelmet a városi tanács a terület rendezésére, és parkosításának előkészítésére. Humuszból előződelő pázsitot ugyan aligha láthat itt néhány héten belül az érkező, de legalább eltűntek a hanyagul otthagyt földkupacok, a bontás maradványai.

Az ünnepi hetekre való felkészülés utolsó állomásként a minap a városi tanács ellenőrző körútra hívta a közterületi beruházásokat kivitelező vállalatok vezetőit. Az áttekintésről lista készült, amelyet megkaptak a kivitelezők. Ezenkívül hivatalosan is felszólították az érdekelteket, hogy amennyiben van rá lehetőség, fejezzék be a városterület rendjét vagy a közlekedést akadályozó munkákat. Ahol hosszabb ideig építkeznek, természetesen nem kívánható, hogy elvonuljanak, de kívülről este-

tikusabbá lehet tenni a területet. A Dóm tér és a Somogyi utca sarkán a könyvtárpépítkezést például plakátokkal borított deszkafal takarja.

Különösen nagy feladat a megnövekedő autós és gyalogos forgalom zavartalan lebonyolítása. Ennek érdekében információk táblákat helyeztek el városszerte, fokozott szigorral ellenőrizték az aszfaltbontásokat. A szabadtéri játékok befejezése után mozgó forgalomirányítókat biztosít a rendőrség a legforgalmasabb útkereszteződésekben. Az ipari vásárhoz közel a Nagy-körút kiszélesítésével javultak a parkolás lehetőségei, a Belvárosban azonban kevesebb a parkolóhely, mint tavaly. A tömegközlekedés is alkalmazkodik. Késői járatok indulnak több irányba is az Anna-küti csomópontból.

A parkokat, szökőkutakat már hónapok óta javítják. A tanács számíthatott a szocialista brigádok felajánlásaira. A kultúrpalota előtti padok festése, a hősök kapujának díszvilágítása, a Dóm téri panteon szobornak megtisztítása csak részei annak a 4 millió forint értékű társadalmi munkának, amit a lakosság elvégzett. Szerény köszönet jár azoknak, akik ebben részt vettek, de ezen felül biztonságos honoralja őket az a tudat, hogy segítettek egy fokkal kedvezőbb színben bemutatni városukat a vendégeknek.

A. E.

Növekvő fordulatszámmal

Sikerül-e a magyar gépiparnak olyan mezőgazdász bázist kialakítani, amely biztosítani tudja a hazai mezőgazdaság növekvő gépi igényét? Vajon külföldi piacokon gépeinkkel fel tudjuk venni a versenyt? A gépjárműipar gazdasági feltételei hogyan változnak meg az elkövetkezendő időszakban? A mezőgazdasági termelésben tapasztalható intenzív fejlődéssel a műszaki színvonal lépést tud tartani? Gépészhasonlaltal élve: a mezőgazdászok átvessze-e a mezőgazdaság növekvő fordulatszámát? Fontos kérdések ezek, hiszen a mezőgazdaság anyagi és műszaki megalapozottsága a további fejlődés záloga.

Még 1977 szeptemberében az Országos Tervhivatal a mezőgazdászokkal foglalkozó ülésén hét fő kiemelt fejlesztési területet határozott meg. Így a nehéztraktorok és azok munkagépei, a zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermelés gépei, a takarmánytermelés, az állattartás, a növényvédelem, a rakodás és szállítás, valamint a háztáji kisgépek gyártása. Természetesen nem lehet minden gépet itthon fejleszteni. A mezőgazdászok gyártmánykálaja így is túlságosan széles. Jelenleg például közel százféle gépet használ a mezőgazdaság, melyből mintegy ötszázhetven típust a hazai gépár készíti. A kiemelt fejlesztési feladatok megoldásánál tehát a licence-, know-how vásárlással, honosítással és az azt követő fejlesztéssel, valamint a nagyobb arányú KGST-együttműködéssel célszerű számolni.

A feladatok között jelentős helyen szerepel a kertészet gépesítése. A mezőgazdaság ma is legmunkaigényesebb ágazatában a rohamosan növekvő szempontok ki-elégítése csak gépesítéssel oldható meg. A kertészet, noha a művelt terület alig tíz százalékát teszi ki, mégis a mezőgazdasági össztermelés 25 százalékát, az export 30-40 százalékát, ezen belül a tőkés export 70-80 százalékát képes előállítani. A kertészeti termelés fejlesztése tehát indokolt. A nagyüzemekben az évről évre esőkenő munkaerő fokozottabb gépesítéssel ellensúlyozható. Még hatványozottabban jelentkezik mindez a kertészetben belül is a zöldségtermesztésnél. Egy-egy betakarítási ciklusban például 70 ezer idénymunkásra van szükség. Gépesítéssel sem lehet teljesen megoldani a betakarításkor jelentkező munkaerőhiányt. A tartalékra ezentúl is szükség lesz, ami éppen abból fakad, hogy a kertészeti termelés — a természettermelés — a legingadozóbb ágazat. Az előrelépésre mégis szükség van, hiszen könnyebb egy-egy kiugró termés idején munkaerőt biztosítani, mint rendszeresen.

Tény, hogy a gépesített termelésre való áttérés bonyolult és sokoldalú szervező munkát, nem utolsósorban pedig nagyarányú befektetést kíván. Az elmúlt idő-

szakban mégis egyre több zöldségtermesztési gép állt munkába. Szerencsére vannak már zöldborsó, zöldbab, paradicsom és fűszerpaprika-szedő gépek. Jól alakul a hogymatermesztés gépesítése is. A műszaki fejlesztés gyorsításával egyidejűleg az újabb technológiák elterjesztését is fokozni kell. Csak így oldható meg mielőbb az uborka, a sárgarépa, a káposzta, a levélzöldségek, sőt még a kelbimbó termelésének komplex gépesítése. Nem új tehát a megállapítás, hogy a műszaki fejlesztés felgyorsulása akkor várható, eredményessége pedig csak akkor nő, ha az új módszerek a zöldségtermesztésben a jelenleginél is gyorsabban elterjednek. A szántóföldi zöldségtermesztés gépesítésének alapvető problémáit a nagyüzemi termelés korszerű technológiáinak kidolgozásával és a koncentrált termelés kialakításával párhuzamosan lehet megoldani.

Miért esik szó éppen most minderről? Valóban, a zöldségbetakarítás fő szezonja augusztus és szeptember hónapokra esik. A téma aktualitását mégis az indokolja, hogy a néhány nap múlva megnyíló Szegedi Ipari Vásáron a HÖDGEP is bemutatja legújabb gépeit. A vállalat feladata országosan is, a legtöbb zöldségtermesztő és betakarító gép kialakítása, ezek sorozatgyártásának elkezdése. Ugyanakkor a HÖDGEP a KGST szakosodásában is számos zöldségtermesztés gépesítésének a társaságja. Egy-egy ilyen vásári bemutatón a konstruktőrök, a gyártók és a felhasználó szakemberek kölcsönösen tájékoztatják egymást. A sorozatgyártás megkezdése előtt véleményük nagyon is hasznos lehet. Együtt a mezőgazdászok betekintést nyerhetnek, hol tart jelenleg a kutatással és a megvalósulással a hazai mezőgazdászok. Az is bebizonyosodik, hogy találkoznak-e a konstruktőrök és a szakemberek elképzelései a várva várt gépekben? Alapvetően a mezőgazdasági üzem azért akar gépet vásárolni, hogy a termelésnél jelentkező problémáit mielőbb meg tudja oldani. Azt is követelményként lehet fel- említeni — s itt túlkérdődik, hogy a fejlesztés nagyon is kétoldalú —, a komplex gépsorok a legújabb technológiához készüljenek. Nem várhatunk sikereket viszont, ha a hagyományos technológiánál alkalmazzuk az újat. Helytelen az is, ha a gép megreked egy levetett termési módszerénél. Nem a drága gép kerül sokba, hanem az, amelyik az elavult technológiát és a régi termelési módszert állandósítja.

A fejlődésre mindannyian kíváncsiak vagyunk. A kulcskérdés az: a gépesítés képes-e lépést tartani a biológiai és agrotechnikai átalakulással, a mai mezőgazdaságunkra jellemző minden-napi változással.

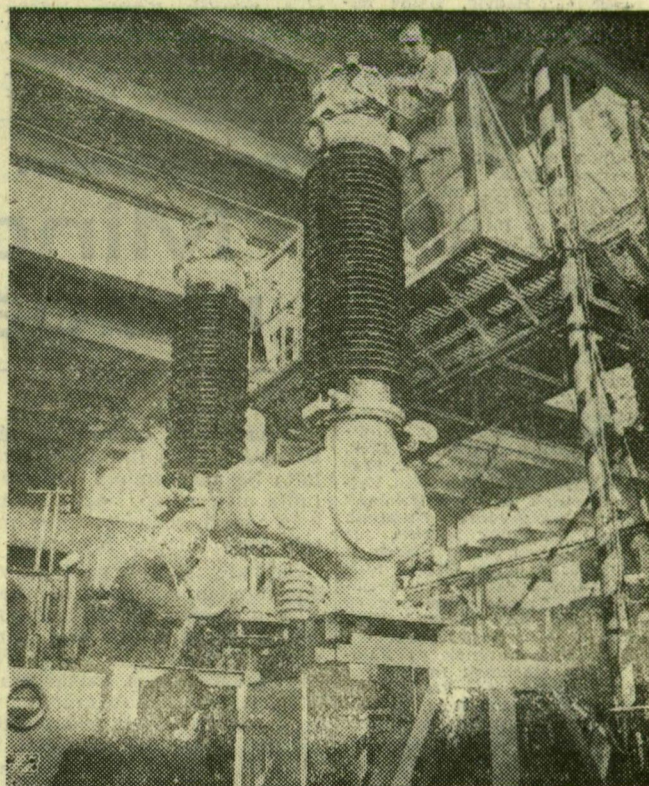
Radics Ferenc

Eszperantista természetbarátok

Abaligetén hétfőn megnyílt az eszperantista természetbarátok hagyományos találkozójaja. Ebben a nemzetközi táborban — hála az eszperantistáknak — nincs szükség tolmácsra. A Magyar Eszperantista Szövetség és a Magyar Természetbarát Szövetség immár a tizennegyedik alkalommal rendezte meg a világnyelv művelőinek táborozását a mecseki üdülőhelyen.

Ez az eddig leginkább nemzetközi táborozás: Európába, Ázsiába és Amerikába 12 országból mintegy nyolcvan eszperantista vendégeskedik a Mecsek hegyei között.

Berendezések távvezetékekhez

A Ganz Villamosági Művek óbudai gyárában nagyfeszültségű szakaszoló- és megszakító-berendezéseket gyártanak. A megszakítókat és a szakaszolókat elsősorban a hazai távvezeték- és erőműépítéseknek használják fel, de már szállították belőlük Peruba is. Képfőnök: A próbaterebben ellenőrzésre készülő elő a nagyfeszültségű megszakítókat

Odesszába utaztak

A szovjet szakszervezetek Odessza területi tanácsának meghívására tegnap, július 17-én Szeged testvérvárosába utazott dr. Agoston József, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának vezető titkára, és Sebők István, az Építő-, Fa-

és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezete megyei bizottságának titkára. Négy-napos odesszai látogatása során a magyar delegáció a szovjet szakszervezetek termelését, gazdálkodását és a tervek teljesítését segítő tevékenységét tanulmányozta.